

INTERPREȚI DE EROI COMUNIȘTI DESPRE ROLURILE LOR

● SIMPLITATE, DRAMATISM, DEMNITATE DE CLASĂ

Cum a ajuns Maria Iliescu, simplă lucrătoare la o fabrică de textile dintr-un orașel de provincie, să se înroleze în rindurile comuniștilor?

Intr-o noapte a anului 1943, zbirii Siguranței arestează un grup de oameni bănuți a fi în legătură cu tipărirea și răspindirea unor manifeste comuniste.

Printre ei, e luată, din greșeală, și o femeie amărită, victimă a războiului fascist, al cărei bărbat a fost dus pe front și care se chinuie singură, cu un copilăș bolnav, cu grijile și nevoile unui trai mizer.

În beciurile poliției, Mariei i se dezvăluie hidoasa față bestială, criminală, a celor ce dețin puterea, care, prin minciuni, cazne, torturi și amenințări, caută să-i frângă — dar nu izbutesc — pe adevărații oameni, pe cei care duc o luptă grea și înfocată pentru cauza dreaptă a celor mulți și obidiți.

Oameni ca ceferistul Axinte, încercat comunist, ca studenta Rada, inflăcărată utecistă, deschid în mintea și inima Mariei orizonturi noi, necunoscute. Ea va spune la sfârșitul piesei (*Oameni care tac*): „...Acu' înțeleg eu că-i greu, tare greu pentru noi, pentru oamenii de-alde noi... Aș vrea ca Vasilică s-o ducă altfel decât am tras-o noi... Tare aș vrea să vă mai văd, să mai vorbim...”

Maria începe să înțeleagă rostul celor care au știut să tacă în torturile groaznice la care au fost supuși, să înțeleagă lupta lor și să-i iubească, să dorească să fie alături de ei.

Și, în adevăr, iat-o, mai departe, în *Oamenii înving*. Sintem în zilele fierbinți ale lui August 1944, în același orașel de provincie.

Deși n-a trecut nici un an, Maria „a găsit drumul“, cum spune ea locotenentului Ștefan, tovarăș de ilegalitate.

Maria a căpătat sarcini de partid. Cu istețime și cald devotament, cu minte ageră și bun simț, cu o energie de nebănuț, ea duce acum lupta, lupta efectivă, cu arma în mână, pentru eliberarea patriei noastre. Alături de tovarăși luminați, de comuniști dirji și neînfricați, Maria devine o forță. Femeia fără vlagă aproape, mărginită la roboteala de zi cu zi pentru o viață amărită, se ridică acum la dimensiunile unei adevărate eroine populare, care-și riscă viața pentru apărarea unei cauze drepte, „pentru omenie“.

Acest personaj m-a cucerit de la început prin simplitatea și dramatismul discret din prima piesă, prin vioiciunea, vigoarea și avântul din a doua piesă. M-a interesat să caut mijloace de expresie cât mai vii, mai atrăgătoare, cât mai autentice, pentru a-i reda caracterul, limbajul, comportamentul în scenă față de celelalte personaje.

Maria Iliescu mi-a reamintit de multe femei simple care au parcurs aceeași cale, de la neștiință la știință, de la întuneric la lumină, de la îndurarea unei stări de asuprire la afirmarea demnă a conștiinței de clasă.

Irina Răchiteanu-Șirianu

● TINEREȚEA SPIRITUALĂ A EROILOR COMUNIȘTI

E greu să te poți despărți de adjectivul pe care ți l-a fixat marele public: actor de comedie.

În ultimii ani, unele roluri interpretate m-au obligat să fac un salt către tinerețe, în contratimp cu anii calendaristici... E vorba de tinerețea personajelor interpretate. E vorba deci și de Petre Teiu din *De n-ar fi iubirile*...

Sondor de meserie și sondor de suflete prin vocație, căutând marile, neprețuitele zăcăminte din adâncimile, uneori abisale, ale sufletului omenesc, Petre Teiu e un comunist. Eroul creat de Dorel Dorian cu pasiune și neconținută dorință de a lumina pe plan etic frământările unui „om al timpului“ m-a obligat la o mare